

INFORMACJE DOTYCZĄCE UPRAWNIENÍ BUDOWLANYCH

o jakie mogą ubiegać się absolwenci

**Wydziału Melioracji i Inżynierii Środowiska
Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu**

Ukończenie właściwego kierunku studiów i odbycie praktyki na budowie, a niekiedy i w biurze projektów, daje szansę ubiegania się o uprawnienia budowlane, które pozwalają absolwentowi uczelni pełnić tzw. kierownicze funkcje techniczne w budownictwie. Zdobywanie uprawnień budowlanych należy traktować jako dopełnienie procesu edukacji. Uczelnia, w tym także nasz Wydział Melioracji i Inżynierii Środowiska, daje ku temu podstawy teoretyczne. Po uzupełnieniu zdobytej w trakcie studiów wiedzy o umiejętności i doświadczenia praktyczne absolwent Uczelni staje się „prawdziwym inżynierem”.

W niniejszej broszurce zawarte są podstawowe informacje, które powinny pomóc kandydatom na studia w wyborze właściwego kierunku studiów, jak również studentom naszego Wydziału w świadomym obraniu właściwej ścieżki studiowania. Podjęte decyzje będą rzutowały na dalszą drogę życiową naszych absolwentów.

Dziekan Wydziału Melioracji i Inżynierii Środowiska
Prof. dr hab. inż. Jolanta Komisarek

Informacje dotyczące uprawnień budowlanych o jakie mogą ubiegać się absolwenci Wydziału Melioracji i Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

Na Wydziale Melioracji i Inżynierii Środowiska aktualnie realizowane są trzy kierunki studiów: Inżynieria Środowiska, Inżynieria i Gospodarka Wodna oraz Gospodarka Przestrzenna.

Ukończenie studiów I i II stopnia (inżynierskich i magisterskich) na kierunku Inżynieria Środowiska daje szansę absolwentom zdobycia wiedzy i przygotowania do projektowania, wykonawstwa i eksploatacji:

- sieci wodno-kanalizacyjnych,
- urządzeń i budowli wodnych,
- składowisk odpadów i oczyszczalni ścieków,
- instalacji wewnętrznych budynków: sanitarnej, wentylacyjnej i gazowej,
- zabezpieczeń przed zagrożeniami powodzią i suszą,
- regulacji cieków i zwiększania retencji wody,
- wzmacniania podłoża pod objekty budowlane i komunikacyjne.

Absolwenci studiów I stopnia (inżynierskich) na kierunku Inżynieria i Gospodarka Wodna mają szansę posiadać wiedzę i umiejętności pozwalające na projektowanie, wykonawstwo i eksploatację:

- obiektów inżynierii i gospodarki wodnej,
- obiektów i systemów ochrony przed powodzią i suszą,
- sieci wodociągowych i kanalizacyjnych,
- złożonych obiektów i systemów wodno-melioracyjnych,
- obiektów hydrotechnicznych i regulacji cieków,
- systemów służących racjonalnemu gospodarowaniu wodą.

Ażeby móc projektować i wykonywać wymienione wyżej objekty niezbędne jest uzyskanie odpowiednich uprawnień budowlanych na podstawie których można pełnić samodzielne funkcje techniczne w budownictwie, a więc funkcję projektanta, kierownika budowy czy inspektora nadzoru inwestorskiego.

Sprawę nadawania uprawnień budowlanych reguluje ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – „Prawo budowlane” (z późniejszymi zmianami). W artykule 12 tejże ustawy napisano: „Za samodzielną funkcję techniczną w budownictwie uważa się działalność związaną z koniecznością fachowej oceny zjawisk technicznych lub

samodzielnego rozwiązywania zagadnień architektonicznych i technicznych oraz techniczno-organizacyjnych, a w szczególności działalność obejmującą:

- projektowanie, sprawdzanie projektów architektoniczno-budowlanych i sprawowanie nadzoru autorskiego,
- kierowanie budową lub innymi robotami budowlanymi,
- kierowanie wytwarzaniem konstrukcyjnych elementów budowlanych oraz nadzór i kontrolę techniczną wytwarzania tych elementów,
- wykonywanie nadzoru inwestorskiego,
- sprawowanie kontroli technicznej utrzymania obiektów budowlanych.

Samodzielne funkcje techniczne w budownictwie mogą być pełnione wyłącznie przez osoby posiadające uprawnienia budowlane i należące do odpowiedniej Izby Samorządu Zawodowego.

W dniu 9 maja 2014 roku Sejm RP uchwalił ustawę o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych (obowiązującą od 10 sierpnia 2014 roku), która wprowadziła istotne zmiany w ustawie „Prawo budowlane”. W ślad za ustawą z 9 maja 2014 roku wydane zostało Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 11 września 2014 roku w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (obowiązujące od 25 września 2014 roku).

W załączniku nr 2 do wspomnianego rozporządzenia podany jest wykaz kierunków studiów odpowiednich i pokrewnych dla danej specjalności uprawnień budowlanych. Poniżej podano wykaz uprawnień budowlanych o jakie mogą się ubiegać absolwenci Wydziału Melioracji i Inżynierii Środowiska naszej Uczelni.

Lp.	Specjalność uprawnień budowlanych	Kierunki studiów wyższych odpowiednie dla danej specjalności	Kierunki studiów wyższych pokrewne dla danej specjalności
1	konstrukcyjno-budowlana w ograniczonym zakresie	kierunek studiów w zakresie budownictwa	kierunki studiów w zakresie: – architektury lub architektury i urbanistyki, – inżynierii środowiska , – budownictwa hydrotechnicznego, – inżynierii i gospodarki wodnej , – melioracji
2	inżynierska hydrotechniczna	kierunki studiów w zakresie: – budownictwa hydrotechnicznego, – inżynierii i gospodarki wodnej , – melioracji, – budownictwa, – inżynierii środowiska, umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności w zakresie inżynierii wodnej lub inżynierii sanitarnej i wodnej	
3	instalacyjna w zakresie sieci, instalacji i urządzeń ciepłych, wentylacyjnych i gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych bez ograniczeń	kierunki studiów w zakresie: – energetyki, – inżynierii środowiska , – inżynierii naftowej lub gazowniczej, – wiertnictwa nafty i gazu	
4	instalacyjna w zakresie sieci, instalacji i urządzeń ciepłych, wentylacyjnych i gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych w ograniczonym zakresie	kierunki studiów w zakresie: – energetyki, – inżynierii środowiska , inżynierii naftowej lub gazowniczej, – wiertnictwa nafty i gazu	kierunki studiów w zakresie budownictwa

Nadawanie uprawnień budowlanych powierzone zostało właściwym izbą samorządów zawodowych. Właściwa izba samorządu zawodowego (w przypadku naszych absolwentów jest to Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa) prowadzi postępowanie kwalifikacyjne składające się z dwóch etapów:

- 1) kwalifikowania wykształcenia i praktyki zawodowej jako odpowiednie lub pokrewne dla dawnej specjalności uprawnień budowlanych,
- 2) egzaminu ze znajomości procesu budowlanego oraz umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy technicznej.

Egzamin składa się z części pisemnej, przeprowadzonej w formie testu oraz części ustnej.

W zależności od posiadanego wykształcenia i zakresu odbytej praktyki zawodowej egzamin jest przeprowadzany na uprawnienia budowlane do:

- 1) projektowania w danej specjalności,
- 2) kierowania robotami budowlanymi w danej specjalności,
- 3) projektowania i kierowania robotami budowlanymi w danej specjalności.

Uzyskanie uprawnień budowlanych w poszczególnych specjalnościach wymaga:

1) do projektowania bez ograniczeń:

- a) ukończenia studiów drugiego stopnia na kierunku odpowiednim dla danej specjalności,
- b) odbycia rocznej praktyki przy sporządzaniu projektów,
- c) odbycia rocznej praktyki na budowie.

2) do projektowania w ograniczonym zakresie:

- a) ukończenia:
 - studiów pierwszego stopnia na kierunku odpowiednim dla danej specjalności, lub
 - studiów drugiego stopnia na kierunku pokrewnym dla danej specjalności,
- b) odbycia rocznej praktyki przy sporządzaniu projektów,
- c) odbycia rocznej praktyki na budowie.

3) do kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń:

- a) ukończenia studiów drugiego lub pierwszego stopnia na kierunku odpowiednim dla danej specjalności,
- b) odbycia odpowiednio półtorarocznej lub trzyletniej praktyki na budowie.

4) do kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie:

- a) ukończenia:
 - studiów drugiego stopnia na kierunku pokrewnym dla danej specjalności i odbycia półtorarocznej praktyki na budowie, lub
 - studiów pierwszego stopnia na kierunku odpowiednim dla danej specjalności i odbycia półtorarocznej praktyki na budowie, lub
 - studiów pierwszego stopnia na kierunku pokrewnym dla danej specjalności i odbycia trzyletniej praktyki na budowie.

5) do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń

- a) ukończenia studiów drugiego stopnia na kierunku odpowiednim dla danej specjalności,
- b) odbycia rocznej praktyki przy sporządzaniu projektów,
- c) odbycia półtorarocznej praktyki na budowie.

6) do projektowania i kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie:

- a) ukończenia:
 - studiów pierwszego stopnia na kierunku odpowiednim dla danej specjalności, lub
 - studiów drugiego stopnia na kierunku pokrewnym dla danej specjalności,
- b) odbycia rocznej praktyki przy sporządzaniu projektów,
- c) odbycia półtorarocznej praktyki na budowie.

Do wniosku o nadanie uprawnień budowlanych należy dołączyć:

- 1) odpis dyplomu ukończenia studiów wyższych,
- 2) **suplement do dyplomu** albo wypis z przebiegu studiów potwierdzony przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni,
- 3) dokumenty, potwierdzające odbycie praktyki zawodowej,
- 4) prace projektowe wykonane w ramach odbytej praktyki zawodowej.

Kwalifikowania i weryfikacji wykształcenia za odpowiednie lub pokrewne dla danej specjalności oraz zakresu uprawnień budowlanych izba dokonuje przez stwierdzenie zgodności ukończonego kierunku studiów z kierunkiem studiów odpowiednim lub pokrewnym dla specjalności uprawnień budowlanych określonym w wykazie stanowiącym załącznik nr 2 do rozporządzenia, **na podstawie dyplomu ukończenia studiów i suplementu do dyplomu** albo wypisu z przebiegu studiów potwierdzonego przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni.

Przeprowadzanie egzaminu

- Część pisemna egzaminu przeprowadzana w formie testu składa się z 30 do 90 pytań w zależności od rodzaju uprawnień budowlanych, o które kandydat się ubiega, z czego 75% prawidłowo udzielonych odpowiedzi stanowi wynik pozytywny części pisemnej egzaminu.
Test, o którym mowa dotyczy znajomości:
 - 1) ustawy „Prawo budowlane” oraz innych ustaw odpowiadających zakresowi specjalności uprawnień budowlanych, o które kandydat się ubiega, a także aktów wykonawczych wydanych na ich podstawie (70% pytań),
 - 2) warunków bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu robót budowlanych (20% pytań),
 - 3) postępowania administracyjnego (10% pytań).
- Czas trwania części pisemnej wynika z pomnożenia liczby pytań przez 1,5 minuty i liczy się od wskazanego przez przewodniczącego komisji kwalifikacyjnej lub jego zastępcę momentu przystąpienia do rozwiązywania zestawu pytań testowych.
- Wybór odpowiedzi polega na określeniu na karcie jednej z trzech propozycji odpowiedzi (A albo B, albo C).
- Część pisemna egzaminu odbywa się we wszystkich okręgowych izbach w tym samym czasie, na podstawie tych samych zestawów pytań.
- Część ustana egzaminu polega na odpowiedzi na pytania z wylosowanego zestawu składającego się z 5 do 10 pytań dostosowanych do rodzaju uprawnień, o które kandydat się ubiega, w tym:
 - 1) z pytań dotyczących:
 - a) umiejętności praktycznego posługiwania się przepisami prawa,
 - b) umiejętności praktycznego stosowania wiedzy przy wykonywaniu praktyki zawodowej,
 - c) zakresu specjalności uprawnień budowlanych, o które kandydat się ubiega.
 - 2) z jednego pytania obejmującego część praktyczną polegającą na wykonaniu zadań projektowych albo rozwiązaniu zagadnienia dotyczącego prowadzenia budowy w zakresie specjalności uprawnień budowlanych, o które kandydat się ubiega.
- Członkowie komisji kwalifikacyjnej mogą zadawać pytania dodatkowe, których zakres wiąże się z pytaniami z wylosowanego zestawu.
- Czas trwania części ustnej egzaminu wynosi 60 minut, w tym nie więcej niż 25 minut przeznaczone jest na przygotowanie się kandydata do odpowiedzi.
- Podczas przygotowywania się do odpowiedzi dopuszczalne jest posługiwanie się tekstami aktów prawnych, Polskimi Normami oraz Eurokodami, posiadanymi przez kandydata (tylko w formie papierowej) lub udostępnionymi przez komisję kwalifikacyjną.

Pytania egzaminacyjne części pisemnej oraz części ustnej przygotowuje się odrębnie dla każdego rodzaju uprawnień budowlanych w ramach danej specjalności.

Poniżej przedstawiono zakres uprawnień budowlanych objętych poszczególnymi specjalnościami o jakie mogą ubiegać się absolwenci Wydziału Melioracji i Inżynierii Środowiska.

- **Uprawnienia budowlane w specjalności konstrukcyjno-budowlanej w ograniczonym zakresie** uprawniają do projektowania konstrukcji obiektu lub kierowania robotami budowlanymi w odniesieniu do konstrukcji obiektu, o kubaturze do 1000 m³ oraz:
 - 1) wysokości do 12 m nad poziomem terenu, do 3 kondygnacji nadziemnych i o wysokości kondygnacji do 4,8 m;
 - 2) posadowionego na głębokości do 3 m poniżej poziomu terenu, bezpośrednio na stabilnym gruncie nośnym;
 - 3) przy rozpiętości elementów konstrukcyjnych do 6 m i wysięgu wsporników do 2m ;
 - 4) niezawierającego elementów wstępnie sprężanych na budowie;
 - 5) niewymagającego uwzględniania wpływu eksploatacji górniczej;
- **Uprawnienia budowlane w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych bez ograniczeń** uprawniają do projektowania obiektu budowlanego lub kierowania robotami budowlanymi związanymi z obiektem budowlanym, takim jak: sieci i instalacje ciepłe, wentylacyjne, gazowe, wodociągowe i kanalizacyjne.
- **Uprawnienia budowlane w specjalności instalacyjnej w ograniczonym zakresie** uprawniają do projektowania obiektu budowlanego lub kierowania robotami budowlanymi przy wykonywaniu instalacji wraz z przyłączami i instalowaniem tych urządzeń dla obiektów budowlanych o kubaturze do 1000 m³.
- **Uprawnienia budowlane w specjalności inżynierskiej hydrotechnicznej** uprawniają do projektowania obiektu budowlanego lub kierowania robotami budowlanymi w zakresie morskich budowli hydrotechnicznych oraz budowli hydrotechnicznych tymczasowych i stałych, w rozumieniu przepisów w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie, oraz przepisów w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać morskie budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie.
- **Uprawnienia budowlane w specjalności inżynierskiej hydrotechnicznej w ograniczonym zakresie** uprawniają do projektowania obiektu budowlanego lub kierowania robotami budowlanymi w zakresie budowli hydrotechnicznych IV klasy ważności, a w przypadku budowli morskich IV klasy chronionego obszaru, w rozumieniu przepisów w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle hydrotechniczne i ich usytu-

owanie, oraz przepisów w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać morskie budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie.

Poniżej podano co należy rozumieć pod pojęciem „obiekty budowlane gospodarki wodnej” zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z 20 grudnia 1996 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać obiekty budowlane gospodarki wodnej i ich usytuowanie.

- Rozporządzenie ustala warunki techniczne jakim powinny odpowiadać **obiekty budowlane gospodarki wodnej zwane dalej „budowlami hydrotechnicznymi”** i ich usytuowanie przy zachowaniu przepisów „Prawa budowlanego”, odrębnych ustaw i przepisów szczególnych, a także ustaleń Polskich Norm.
- Przepisy rozporządzenia stosuje się przy budowie, odbudowie i rozbudowie obiektów budowlanych gospodarki wodnej.
- Przepisy rozporządzenia mają zastosowanie także do **obiektów budowlanych podstawowych melioracji wodnych** w rozumieniu przepisów „Prawa wodnego”.
- Przepisy rozporządzenia **nie dotyczą budowli morskich i melioracji szczytowych**.

Ilekróć w rozporządzeniu jest mowa o:

budowli hydrotechnicznej – rozumie się przez to budowle wraz z urządzeniami i instalacjami technicznymi z nimi związanymi, służące gospodarce wodnej oraz kształtowaniu zasobów wodnych i korzystaniu z nich, a w szczególności: zapory ziemne i betonowe, jazy, upusty, przelewy i spusty, śluzy żeglugowe, wały przeciwpowodziowe, przepusty, śluzy wałowe i mnichy, siłownie i elektrownie wodne, ujęcia śródlądowe wód powierzchniowych, wyloty ścieków, czasie zbiorników wodnych wraz ze zboczami i skarpami, pompownie, kanały, sztolnie, rurociągi hydrotechniczne, syfony, lewary, akwedukty, stopnie wodne i progi, budowle regulacyjne na rzekach i potokach, grodzie, nadpoziomowe stawy gromadzące substancje płynne i półpłynne, porty, baseny, zimowiska, pirsy, mola, nadbrzeża, bulwary, pochylnie i falochrony na wodach śródlądowych, przepławki dla ryb, w tym łososiowatych.

„Prawo wodne” podaje, że do urządzeń melioracji wodnych podstawowych zalicza się:

- budowle piętrzące, budowle upustowe oraz obiekty służące do ujmowania wód,
- stopnie wodne, zbiorniki wodne,
- kanały wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie,
- rurociągi o średnicy co najmniej 0,6 m,
- budowle regulacyjne oraz przeciwpowodziowe,

- stacje pomp, z wyjątkiem stacji wykorzystywanych do nawodnień ciśnieniowych.

Zgodnie z rozporządzeniem z dnia 11 września 2014 roku praktyka zawodowa niezbędna do uzyskania uprawnień budowlanych odbywana jest po uzyskaniu dyplomu ukończenia wyższej uczelni.

Do praktyki zawodowej można zaliczyć także praktykę odbytą po ukończeniu trzeciego roku studiów wyższych, potwierdzoną przez osobę posiadającą odpowiednie uprawnienia budowlane i wpisaną na listę członków izby.

Dokumentami potwierdzającymi odbycie praktyki jest oświadczenie opiekuna praktyki (posiadającego odpowiednie uprawnienia budowlane i będącego członkiem izby) oraz zbiorcze zestawienie odbytej praktyki zawodowej.

W zestawieniu tym w formie tabelarycznej, w poszczególnych kolumnach należy podać:

- Nazwę zadania/obiektu wraz z określeniem rodzaju, przeznaczenia, konstrukcji danego obiektu, powierzchni całkowitej oraz innych charakterystycznych parametrów technicznych bądź użytkowych danego obiektu, odpowiednich do wnioskowanej specjalności uprawnień budowlanych, adres inwestycji i nazwę inwestora. Imię i nazwisko projektanta lub kierownika budowy/kierownika robót. Numer decyzji o pozwoleniu na budowę;
- Czas trwania praktyki od – do (dd/mm/rrrr);
- Łączną ilość tygodni odbytej praktyki zawodowej;
- Formę odbywania praktyki (np. etat, część etatu, umowa: zlecenie, o dzieło, inna). Pełnią funkcję techniczną (przy projektowaniu lub na budowie) odbywającego praktykę (charakter wykonywanych czynności);
- Imię i nazwisko osoby kierującej praktyką (pieczęć z numerem uprawnień budowlanych). Funkcję osoby kierującej praktyką pełnią na obiekcie (projektant/kierownik budowy/kierownik robót). Podpis.

Prof. dr hab. inż. Wiesław Buczkowski

Przewodniczący Okręgowej Komisji
Kwalifikacyjnej przy Wielkopolskiej
Okręgowej Izbie Inżynierów Budownictwa